

N:o 171.

Af herr **S. L. Olsson** i Älfvalsåsen, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående beredande af möjlighet för en viss majoritet inom kommun eller skifteslag att upplåta eller försälja vid storskifte eller laga skifte för gemensamt behof afsatt mark.

Enligt skiftesstadgan af den 9 november 1866 gifvas bestämmelser, hvarigenom såväl vid storskifte som laga skifte afsättning af mark för delägarnas gemensamma behof kan äga rum. Dylig mark kan enligt nu gällande bestämmelser icke afyttras eller försälas utan samtliga skiftesdelägarnas medgifvande, äfven om en dylig upplåtelse kunde anses vara högst önskelig och fördelaktig, ity på samma gång plats bereddes för ett inom orten nyttigt företag, tillika äfven större inkomst af marken i fråga därigenom tillfölle kommunen eller skifteslaget.

Några exempel må här anföras för att visa olägenheterna af nu gällande bestämmelser härutinnan.

Vid det Älfdalens socken öfvergångna storskiftet afsattes för såväl kommunens som jämväl särskildt för enskilda skifteslags gemensamma behof en del mark, utgörande dels stenbrott, dels grustag, och dels mark vid stränderna efter olika vattendrag, afsedda för såg- och kvarnplatser, samt virkesupplag m. m.

På kommunalstämma för några år sedan beslöts enhälligt att till enskildt företag upplåta mark af en dylig upplagsplats. Öfver detta beslut anhängiggjordes rättegång af en delägare i omförmälda samhällighet, hvarvid berörda upplåtelse blef af vederbörande domstol underkänd.

Då upplåtelsen af ifrågavarande upplagsplats i främsta rummet afsåg att möjliggöra tillkomsten af en husbehofssåg, hvilken med säkerhet skulle blifvit till stort gagn och nytta för orten, och som upplåtelsen i fråga ej i någon mån hade gjort intrång för platsens använ-

dande för det afsedda ändamålet, måste det ur dessa synpunkter beklagas att upplåtelsen sålunda blef häfd, om också på fullt legala grunder.

Ett annat exempel från öfre Dalarna: Vid en kommunalstämma beslöts efter framställning att af ett vid storskiftet för kommunens gemensamma behof afsatt jordområde upplåta en tomtplats, men jämväl denna upplåtelse blef efter klagan af enskilda medlemmar i kommunen upphäfd.

Vidare kan anföras, att fall kunna inträffa, där flertalet skiftesdelägare funne med sin fördel förenligt att upplåta eller försälja en under storskifte eller laga skifte för gemensamt behof afsatt undantagsplats, å hvilken mark ett mer eller mindre värdefullt vattenfall funnes, men att en försäljning eller upplåtelse däraf kunde förhindras genom vägran af en enskild skiftesdelägare, hvars andel kunde vara högst obetydlig; och dock hade en sådan upplåtelse kunnat medföra stort gagn såväl för skiftesdelägarna som för hela orten.

Önskligt vore därför, att lagstiftningen möjliggjorde, att beslut fattadt af kvalificerad majoritet å kommunalstämma eller inom skifteslaget upplåtelse af gemensam mark kunde vinna laga fastställelse. Genom att t. ex. stadga en majoritet af $\frac{2}{3}$ vunne man säkerligen garantier för att denna rätt icke kunde missbrukas därhän, att mark som vore för skifteslagets behof oundgängligen nödvändig frånhändes skifteslaget eller kommunen.

Jag har härmed velat påpeka de olägenheter som genom nuvarande bestämmelser förorsakas å en del trakter i vårt land och önskvärdheten af att vinna rättelse härutiinnan.

Det är därför jag vördsamt vågar hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar i och tillägg till gällande stadgar och författningar, att möjlighet beredes för en bestämd majoritet inom kommun eller skifteslag att upplåta och försälja vid storskifte eller laga skifte för gemensamt behof afsatt mark.

Stockholm den 28 januari 1905.

Smeds Lars Olsson.